Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005506

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубровський В’ячеслав Юрійович
2. Viacheslav Y. Dubrovskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-3208-935X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 101

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 101 Екологія

Дата захисту: 08-12-2026

Спеціальність за освітою: Технології захисту навколишнього середовища

Місце роботи здобувача: Департамент екології та природних ресурсів Кіровоградської обласної державної адміністрації

Код за ЄДРПОУ: 38802449

Місцезнаходження: вул. Віктора Чміленка 84/37, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17327

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.55.61, 26.11.11

Тема дисертації:

1. Наукові основи оптимізації екологічної мережі Центрального Придніпров'я.

2. Scientific Foundations for Optimizing the Ecological Network of Central Prydniprovya.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено дослідженню сучасного стану, функціонально-просторової організації та обґрунтуванню напрямів оптимізації екологічної мережі Центрального Придніпров'я. Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття в умовах інтенсивного господарського освоєння територій потребує формування просторово цілісної системи природних і напівприродних комплексів, здатної забезпечувати підтримання екологічних зв'язків, збереження природних оселищ і місць існування видів та стійкість екосистем до антропогенних і природних трансформацій. Важливе не лише розширення природоохоронних територій, а й забезпечення їх взаємозв'язку. Екологічна мережа є одним із основних інструментів реалізації такого підходу, оскільки поєднує природні ядра, екологічні коридори, буферні та відновлювані території у взаємопов'язану територіально-функціональну систему. Ефективність її функціонування визначається просторовою конфігурацією природних територій, ступенем їх фрагментації та ізольованості,

репрезентативністю природних оселищ і видів, збереженістю сполучних природних комплексів та можливістю підтримання міграційних і обмінних процесів між осередками біорізноманіття. Це зумовлює необхідність забезпечення цілісності природоохоронного каркаса. Для Центрального Придніпров'я ця проблема набуває особливого значення внаслідок високого рівня господарського освоєння території, фрагментації природного рослинного покриву та нерівномірного розміщення природоохоронних територій. За таких умов оптимізація регіональної екологічної мережі потребує комплексного врахування природно-заповідного фонду, територій Смарагдової мережі, природних і напівприродних комплексів, локалітетів раритетних видів та характеру просторових зв'язків між ними. Особливого значення набуває використання геоінформаційних технологій, які забезпечують можливість інтегрувати різнорідну природоохоронну, біотичну та просторову інформацію в єдиному інформаційному середовищі. За результатами дослідження встановлено істотну просторову неоднорідність екологічної мережі Центрального Придніпров'я та нерівномірність природоохоронної забезпеченості його території. Аналіз природно-заповідного фонду Черкаської і Кіровоградської областей засвідчив відмінності не лише за кількістю та площею природоохоронних територій, а й за характером їх просторового розміщення та роллю у формуванні регіонального природоохоронного каркаса. Деталізація аналізу на рівні сучасних адміністративних районів і громад дала змогу виявити територіальну диференціацію природоохоронної забезпеченості та визначити ділянки з різним ступенем концентрації і фрагментації природоохоронних територій. Встановлено, що в межах досліджуваного регіону поряд із територіями, де сформувалися відносно потужні природоохоронні осередки, наявні території з недостатньою представленістю природних комплексів та значною просторовою ізольованістю окремих елементів екомережі. Територіальна відокремленість природних ядер, фрагментація природного біогеоценотичного покриву і недостатня представленість сполучних природних комплексів обмежують можливості підтримання екологічних зв'язків. У зв'язку з цим оптимізація регіональної екомережі має передбачати не лише розширення природоохоронних територій, а й зменшення просторової ізольованості її структурних елементів та відновлення функціональних зв'язків між ними. Важливою складовою оцінювання природоохоронного потенціалу Центрального Придніпров'я є раритетне біорізноманіття. Узагальнення відомостей про поширення видів вищих судинних рослин, які мають національний та міжнародний природоохоронний статус, засвідчило значну роль природно-заповідних територій у збереженні їх локалітетів. Просторове розміщення раритетних видів пов'язане з природними і напівприродними комплексами, які одночасно виконують або потенційно можуть виконувати функції природних ядер та сполучних елементів екомережі. Це підтверджує необхідність урахування місцезнаходжень раритетних видів під час уточнення просторової структури екологічної мережі та визначення територій, пріоритетних для збереження і відновлення. Окрему увагу приділено ролі Смарагдової мережі у структурі екологічної мережі Центрального Придніпров'я. Проаналізовано 32 території Смарагдової мережі, повністю або частково пов'язані з досліджуваним регіоном. Встановлено їх істотну диференціацію за видовою та оселищною насиченістю, просторовим положенням і потенційною функціональною роллю. Території Смарагдової мережі розглянуто як складові просторової організації природоохоронного каркаса, здатні посилювати природні ядра регіональної екомережі, підтримувати збереження оселищ і видів Бернської Конвенції та забезпечувати просторові зв'язки між природними комплексами.

2. The dissertation examines the current state and functional and spatial organization of the ecological network of Central Prydniprovya and substantiates priorities for its optimization. Conserving biological and landscape diversity under intensive land use requires a spatially coherent system of natural and semi-natural complexes capable of sustaining ecological connections, preserving natural habitats and species' habitats, and strengthening ecosystem resilience to anthropogenic pressures and natural transformations. The expansion of protected areas alone is insufficient unless their ecological connectivity is also secured. The ecological network provides a vital framework for this approach by integrating natural cores, ecological corridors, buffer areas and restoration areas into an interconnected territorial and functional system. Its effectiveness depends on the spatial configuration of natural areas, their fragmentation and isolation, the representativeness of species and natural habitats, the

integrity of connecting natural complexes, and the maintenance of migration and exchange processes among biodiversity centres. This calls for a coherent regional conservation framework. This challenge is particularly acute in Central Prydniprovya, where intensive economic use of land, fragmentation of natural vegetation and uneven distribution of protected areas have shaped the regional landscape. Accordingly, optimization of the ecological network requires an integrated assessment of Nature Reserve Fund sites, Emerald Network sites, natural and semi-natural complexes, localities of rare species, and the spatial relationships among them. Geographic information technologies are essential for combining diverse conservation, biodiversity and geospatial datasets in a unified analytical environment. The research revealed pronounced spatial heterogeneity of the ecological network of Central Prydniprovya and uneven levels of territorial protection. Analysis of the Nature Reserve Fund in Cherkasy and Kirovohrad oblasts identified differences not only in the number and area of protected sites but also in their spatial distribution and their contribution to the regional conservation framework. Analysis at the level of present-day administrative districts and territorial communities made it possible to establish geographical disparities in protected-area coverage and identify locations with different degrees of protected-area concentration and fragmentation. This study established that, alongside relatively extensive conservation centres, the region contains areas where natural complexes are insufficiently represented and individual components of the ecological network are substantially isolated. The separation of natural cores, fragmentation of natural vegetation and insufficient continuity of connecting natural complexes restrict ecological exchanges. Thus, regional network optimization should involve both the protection or expansion of valuable areas and measures to reduce isolation and restore functional links between structural components of the network. Rare biodiversity constitutes an important dimension of the region's conservation potential. The synthesis of information on the distribution of higher vascular plant species of national and international conservation importance demonstrated the significant role of protected territories in maintaining their localities. Rare species occur in natural and semi-natural complexes that already function, or could potentially function, as natural cores or connecting elements of the ecological network. These findings support the incorporation of rare-species localities into the refinement of the network's spatial structure and the identification of priority areas for conservation and ecological restoration. Special attention was given to the Emerald Network and its role within the ecological network of Central Prydniprovya. The study analysed 32 Emerald Network sites located wholly or partly within the region or spatially associated with it. The sites differ considerably in species richness, habitat diversity, geographical position and potential functional roles. They were considered as components of the regional conservation framework that can reinforce natural cores, contribute to the protection of species and habitat types covered by the Bern Convention, and support spatial connections between natural complexes.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U108822 0121U108967

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Мудрак О.В., Дубровський В.Ю. Раритетне фіторізноманіття ключових територій екологічної мережі Центрального Придніпров'я. Збалансоване природокористування. 2025. № 2. С. 53–63. DOI: https://doi.org/10.33730/2310-4678.2.2025.337146 (проведено пошук і аналіз літературних джерел, підготовлено статтю до друку).
- 2. Дубровський В.Ю., Дем'янюк О.С. Аналіз земель природно-заповідного фонду Черкаського і Кропивницького районів. Збалансоване природокористування. 2025. № 4. С. 79–88. DOI: https://doi.org/10.33730/2310-4678.4.2025.346192 (проведено пошук і аналіз літературних джерел, проаналізовано отримані результати, підготовлено статтю до друку).

- 3. Дубровський В.Ю., Мудрак О.В. Застосування геоінформаційних технологій для просторової верифікації ключових територій проєктованої екомережі Кіровоградської області. Екологічні науки. 2026. № 4 (67). С. 174–182. DOI: https://doi.org/10.32846/2306-9716/2026.eco.4-67.28 (проведено пошук і аналіз літературних джерел, здійснено аналіз отриманих результатів, підготовлено статтю до друку).
- 4. Дубровський В.Ю. Смарагдова мережа Центрального Придніпров'я: просторова структура, природоохоронна репрезентативність та перспективи оптимізації. Агроекологічний журнал. 2026. № 3. С. 25–33. DOI: https://doi.org/10.33730/2077-4893.3.2026.370814
- 1. Дубровський В.Ю., Дем'янюк О.С. Геоінформаційна система екологічної мережі Центрального Придніпров'я. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2025. Вип. 5(154). С. 85–93.
- 1. Дубровський В.Ю., Мудрак О.В. Особливості природного ядра РЛП «Світловодське» в екологічній мережі Кіровоградської області. Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 20–21 квітня 2023 р.). Кременчук, 2023. С. 363–365.
- 2. Дубровський В.Ю., Мудрак О.В. Об'єкти екологічної мережі Онуфріївської селищної територіальної громади Кіровоградської області. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи, інновації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18–19 травня 2023 р.). Київ, 2023. С. 45–47.
- 3. Дубровський В.Ю. Вплив та наслідки військових дій для природоохоронних територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Природа в окупації – 10 років російської військової агресії проти довкілля. Перспективи відновлення природоохоронних територій України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 28–29 березня 2024 р.). Хмельницький, 2024. С. 88–90.
- 4. Дубровський В.Ю. Заказники, як елементи екомережі Кіровоградської області. Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства : матеріали XXXI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 24–25 квітня 2024 року). Кременчук, 2024. С. 272–273. DOI: 10.32782/2222-5099.2024.13.4.
- 5. Дубровський В.Ю. Моніторинг земель природно-заповідного фонду Кіровоградської області. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 4–5 липня 2024 р.). Київ, 2024. С. 54–57.
- 6. Дубровський В.Ю. Об'єкти Смарагдової мережі – ключові території екологічної мережі Кіровоградської області. VinSmartEco : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 15–17 травня 2025 р.). Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2025. С. 83–85.
- 7. Дубровський В.Ю., Дем'янюк О.С. Експрес-оцінка стану територій природно-заповідного фонду Бобринецької міської об'єднаної територіальної громади (Кіровоградська область). Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15 травня 2025 р.). Київ: ДІА, 2025. Ч. 2. С. 68–70.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U108822 0121U108967

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудрак Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Mudrak

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1776-6120

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дем'янюк Олена Сергіївна
2. Olena S. Demianiuk

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, член-кор., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4134-9853

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Юрій Олександрович
2. Yurii O. Karpenko

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000000217038473

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жуков Олександр Вікторович
2. Oleksandr V. Zhukov

Кваліфікація: д.б.н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3661-3012

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шумигай Інна Вікторівна
2. Inna V. Shumyhai

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.д., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0432-2651

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/49185950

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ТКАЧ Євгенія Дмитрівна

2. Yevheniia TKACH

Кваліфікація: д. б. н., с.д., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0666-1956

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Коніщук Василь Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Коніщук Василь Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Гаврилюк Лілія В'ячеславівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна